Indonesische Documentatie Dienst

VAN

A. N. P.-ANETA

's-GRAVENHAGE

's-Gravenhage, 8 Juni 1954

Serie IX No. 22 Pag. 271

INHOUDSOPGAVE :

Nieuw laboratorium in Bandung	Pag.	272
Het staatsburgerschap en de rassendiscriminatie	"	272
Nieuwe zendinstallatie op Kemajoran	"	272
Persoverzicht uit Noord-Sumatra	"	274 - 275
De zuiveringsacties in Midden-Java	"	275
De rubberverwerkende industrie in Indonesie	"	276 - 279
Copra verkoop centraal in Djakarta	"	279
Stichtingen voor de klein-industrie	"	279
Onderhoud met Mr Veling	"	280
Minister Iskaq over de economische politiek	"	281 - 282
Minister van landbouw over het gronden-vraagstuk	"	282
Nieuwe bank in Semarang	"	282
Financieel/economisch overzicht	"	283

Indonesische Documentatie Dienst

VAN

A. N. P.-ANETA

's-GRAVENHAGE

Nieuw laboratorium in Bandung

BANDUNG, 31 Mei (P.I.Aneta) - Onvoorziene omstandigheden voorbehouden zal over zes weken het nieuwe laboratorium voor de afdeling werktuigbouwkunde van de faculteit voor technische wetenschappen te Bandung in gebruik genomen worden. Het ontbreken van een dergelijk laboratorium werd namelijk reeds jarenlang (in feite sinds de instelling van de faculteit voor werktuigbouwkunde in '46) als een ernstig gemis gevoeld en in dit verband is het te betreuren, dat gebrek aan de nodige contanten de volledige inrichting van het nieuwe laboratorium voorlopig nog niet mogelijk maakt. Zo zullen de studenten het vooralsnog zonder stoomlaboratorium, het laboratorium voor verbranding verbrandingsmotoren en het pompenlaboratorium moeten stellen. Weliswaar is een deel van de voor deze laboratoria benodigde machinerieën en installaties reeds aanwezig, doch daar de regering geen gelden meer heeft toegewezen, was het niet mogelijk de bewuste installaties reeds aanwezig, doch daar de regering geen gelden meer heeft toegewezen, was het niet mogelijk de bewuste installaties te completeren. Zo ontbreken tal van vitale onderdelen als stoomketels, pijpleidingen e.d.

Daarnaast heeft men ook nog te kampen met een tekort aan hoogleraren, want zelfs indien men de beschikking zou verkrijgen over de complete installaties, dan staat men nog altijd voor de moeilijkheid, dat de voor het practisch onderricht in het gebruik van de verbrandingsmotoren en de pompinstallaties benodigde hoogleraren niet beschikbaar zijn. Wel zijn er reeds pogingen in het werk gesteld in dit gemis te voorzien door het aantrekken va buitenlandse krachten, doch de tegenwoordige condities, verbonden aan het ambt van hoogleraar, schijnen weinig aantrakkingskracht uit te oefenen op de buitenlandse professoren.

Naar het buitenland

Het ziet er dan ook naar uit, dat men voorlopig op de oude voet voort zal moeten gaan door de oudejaars-studenten van de afdeling werktuigbouwkunde voor het opdoen van practische kennis naar buitenlandse faculteiten te zenden. Enerzijds heeft dit het voordeel, dat de studenten hun algemene kenniskunnen verrijken, doch -zoals de voorzitter van de studentenvereniging van de afdeling werktuigbouwkunde de heer Djoko Wijono verklaarde - anderzijds zou het toch veel eenvoudiger zijn indien de studenten in de gelegenheid waren hun studio geheel en al in het eigen land te voltooien. "Wij waarderen het ten zeerste", aldus Djoko Wijono, dat de regering ons in de gelegenheid stelt aan een buitenlandse faculteit af te studeren, maar het merendeel der studenten zou toch liever zien, dat Indonesie ook op dit terrein zelfstandig zou zijn." Tenslotte weet men nooit wat er kan gebeuren, waardoor uitzending naar het buitenland wel eens tot de onmogelijkheden zou kunnen gaan behoren en de studenten dus voor het feit gesteld zouden worden, hun studie niet te kunnen beeindigen. Men kan zich nu eenmaal moeilijk ingenieur noemen, zonder ooit practische ervaring te hebben opgedaan. "Dat de belangstelling voor de afdeling werktuigbouwkunde groot is blijkt uit het feit, dat deze afdeling thans 401 studenten telt, terwijl zich 33 studenten in Nederland bevinden ter voltooiing van hun studie. Dit alles neemt niet weg, dat het gedeeltelijk in gebruik nemen van het nieuwe laboratorium voor de afdeling werktuigbouwkunde toch een belangrijke stap in de goede richting zal betekenen. Zoalsprofessor ir P. van Zwieten mededeelde, wordt een gedeelte van het laboratorium ingericht voor het practisch onderricht van eerste- en tweede jaars studenten.

Ook de werkplaats, bestemd voor het onderhoud van de eigen machines, kan vrijwel volledig worden ingericht, hetgeen eveneens voor een deel het geval is met de afdeling ontbreekt echter weer de hoogleraar, doch de mogelijkheid is niet uitgesloten, dat hiervoor binnenkort een Duitse hoogleraar, zal uitkomen.

Het staatsburgerschap en de rassendiscriminatie

SEMARANG, 1 Juni (P.I.Aneta) - Maandagavond heeft het parlementslid mr Tan Poo Gwan, ex-minister van staat in het kabinet van Sjahrir, een lezing over "De huidige levensomstandigheden in Indonesie". /gehouden

"Sinds de intrekking van de wetten over het staatsburgerschap van de Republiek van Indonesie in 1946 te Jogja in verband met de ondertekening van de RTC-overeenkomst is Indonesie niet meer in het bezit van dergelijke wetten, aangezien nog geen nieuwe wetgeving hiervoor in de plaats is gekomen, aldus begon mr Tan Poo Gwan zijn rede.

Hij verklaarde, dat de minister van buitenlandse zaken, mr Sunarjo de kwestie van het staatsburgerschap zeer urgent acht en dit vraagstuk zo spoedig mogelijk opgelost wenst te zien, ter voorkoming van het bestaan van "dubbele nationaliteiten."

Mr Tan zei voorts, dat het kabinet reeds een ontwerpregeling betreffende het staatsburgerschap heeft samengesteld, dat reeds aan het parlement is voorgelegd, doch spoedig hierop weer ingetrokken is, daar het ontwerp nog niet bevredigend werd geacht.

"Indien deze regeling van kracht was geworden zou de mogelijkheid hebben bestaan, dat buitenlandse vertegenwoordigingen zich vrijuit konden mengen in detailaangelegenheden, de bevolking betreffende."

Betreffende de rassendiscriminatie verklaarde hij, dat tijdens de koloniale regering een duidelijk onderscheid werd gemaakt tussen de verschillende rassen.

Tijdens de regering van de Republiek van Indonesie is dit onderscheid verdwenen en bestaat er nog slechts het verschil van een buitenlander en een Indonesisch staatsburger.

Ieder land dient haar volkseconomie te beschermen. Volgens de bedrijfswetgeving zal, indien een buitenlander een beroep in Indonesie wenst uit te oefenen, of zelfs een warung wenst te openen, hij in het bezit moet zijn van een vergunning. Voor een Indonesisch staatsburger is dit niet nodig, en dient er slechts voor gezorgd te worden, dat de bedrijfsreglementering niet wordt overschreden.

Toch zijn er nog factoren, die de aandacht van de regering verdienen, waaronder het bestaan van het onderscheid tussen Indonesische staatsburgers van origine en van buitenlandse afkomst.

Betreffende het maken van een onderscheid tussen buitenlanders en warganegara's bestaan geen moeilijkheden meer, doch wel dat er verschil wordt gemaakt tussen oorspronkelijke en niet-oorspronkelijke warganegara's. Dit is ook niet in overeenstemming met artikel 25 van de voorlopige grondwet. Op grond van dit artikel wenst de oppositiepartij in het parlement dan ook, dat het bestaan van deze term (asli en tidak-asli) opgeheven wordt, aldus mr Tan.

Nieuwe zendinstallatie op Kemajoran

DJAKARTA, 1 Juni (P.I.Aneta) - Dinsdagavond heeft de vertegenwoordiger van de Canadian Aviation Electric een diner aangeboden in restaurant Airport op Kemajoran, ter gelegenheid van de officiele ingebruik neming van de radiotelefonische zender met een bereik van 1000 mijl.

Het hoofd van de burgerluchtvaart, ir Sugoto, en andere autoriteiten uit de luchtvaart waren onder de genodigden.

Met de installatiewerkzaamheden is ruim een maand geleden begonnen. De zender is afkomstig uit Canada.

Met het aanbrengen van deze nieuwe zendinstallatie kan de dienst voor veilig luchtverkeer in Djakarta thans werken volgens de nieuwste bepalingen van de International Civil Organization waarvan Indonesie lid is.

Ir Sugoto deelde aan P.I.Aneta mede, dat met de nieuwe zendinstallatie een rechtstreekse verbinding met vliegtuigen binnen een straal van 1000 mijl tot stand kan worden gebracht. Kemajoran is het enige vliegveld in Indonesie met radiotelefonie.

Tot dusverre bedroeg het bereik slechts 50 mijl. De bedoeling is dergelijke installaties op de verschillende vliegvelden in geheel Indonesie aan te brengen.

Persoverzicht uit Noord-Sumatra

MEDAN, 19 Mei (P.I.Aneta) - De in Medan verschijnende dagbladen hebben de afgelopen dagen in hoofdartikelen verschillende actuele onderwerpen behandeld. W a s p a d a zegt, dat velen bevreesd zijn, dat als Indonesie de Unie met Nederland unilateraal opzegt, dit ten gevolge zal hebben, dat het internationale vertrouwen in Indonesie vermindert. Met deze opvatting is het blad het niet eens. Het zegt, dat de Unie een door Indonesie vrijwillig aangegane band is, en dat in werkelijkheid het tegenovergestelde het geval zal zijn als Indonesie de Unie verbreekt: De betrekkingen met vele landen zijn thans nog minder vlot daar deze landen op de hoogte zijn van het feit, dat er tussen Indonesie en Nederland "bijzondere" betrekkingen bestaan. Indien deze verbroken zijn, zullen de andere landen stellig, aldus Waspada, een wedloop houden voor betrekkingen met Indonesie. Men zal deze kwestie slechts van zakelijk standpunt bezien.

Waspada wijst erop, dat de Nederlandse minister van buitenlandse zaken, Luns voor de Eerste Kamer heeft verklaard, dat Nederland alleen op bepaalde voorwaarden bereid is de Unie op te heffen. Het blad dringt er daarom bij de regering op aan in een nota aan Nederland te vragen of deze uitlating van Luns het officiele Nederlandse standpunt is. Indien dit bevestigd zou worden, dan zou de Indonesische regering te kennen moeten geven, dat het niet meer nodig is om te onderhandelen en vervolgens de Unie unilateraal moeten verbreken.

De uitlatingen van president Soekarno in Ambon hebben M e s t i k a aanleiding gegeven tot enige opmerkingen. In de eerste plaats memoreert Mestika, dat president Soekarno bevestigd heeft, dat er sprake is van een vervolging van Christenen door onverantwoordelijke Islamieten. Deze verklaring is, aldus Mestika, in strijd met de door het ministerie van godsdienst uitgegeven mededeling, dat de Islamieten nog erger dan de Christenen door de benden vervolgd worden. In de tweede plaats memoreert Mestika, dat de president gezegd heeft, dat men geen andere grondwet moet willen volgen dan die van de Pantja Sila en die van de Republiek Indonesia, die geproclameerd werd op 17 Augustus 1945. In werkelijkheid, aldus het blad, zal de definitieve grondwet opgesteld worden door de straks te kiezen constituante en parlement. Mestika betreurt deze uitlatingen van het staatshoofd, dat zich hier rechtstreeks heeft ingelaten met het verkondigen van een bepaalde ideologie, terwijl het meer op zijn plaats geweest zou zijn, indien de leider van een bepaalde partij, de PNI bijvoorbeeld, dit gedaan zou hebben.

Op berichten, dat Amerika druk uitgeoefend zou hebben op Nederland om Irian niet aan Indonesie over te dragen, wordt de aandacht gevestigd door T a n g k a s. Dit blad wijst erop, dat Nederland bij zijn standpunt, dat de Nederlandse souvereiniteit over Irian gehandhaafd dient te worden, inderdaad gesteund wordt door landen als Nieuw-Zeeland en Australie, en thans blijkbaar ook door Amerika. Dit is het gevolg van de door Indonesie gevolgde onafhankelijkheidspolitiek, waar nog bij komt dat het huidige kabinet een communistisch luchtje heeft. Het blad acht het daarom op zijn plaats, dat de onafhankelijkheidspolitiek van Indonesie herzien wordt, zodat inderdaad gezegd kan worden, dat het land door niemand beinvloed wordt, noch van buiten af noch van binnen uit, en zodat niet langer de beschuldiging geuit kan worden dat het naar het communistische blok overhelt.

De minister van financien, dr Ong Eng Die, heeft tegengesproken, dat het aan buitenlanders in Indonesë verboden zal worden kleine bedrijven zoals toko's, warongs, werkplaatsen e.d. te openen. Minister Ong Eng Die sprak als zijn overtuiging uit, dat het distributieapparaat van deze buitenlanders slechts gunstig kan werken.

Tegen deze verklaring is protest aangetekend door de Indonesische Kamer van Koophandel, de Dewan Ekonomi Indonesia Pusat. Deze wijst erop, dat Indonesiërs juist zeer goed in staat zijn dergelijke kleine bedrijven te beheren, zoals in die streken van Indonesie, waar geen buitenlanders wonen, bewezen wordt. Bovendien werken deze buitenlandse bedrijfjes, daar waar ze aanwezig zijn, het verdervelijke Idjon-systeem in de hand. Het dagblad L e m b a g a , dat deze verklaringen memoreert, sluit zich bij die van de Indonesische Kamer van Koophandel aan.

In het te Medan verschijnende weekblad W a k t u schreef Sjamsu Udaya, een van de twee hoofdredacteuren van dit blad een artikel, dat tot hoofd had: "Sidik Kertapati en Sidik Djojosukarto". Hij herinnert er aan, dat een jaar geleden de zogenaamde Tandjong Morawa affaire plaats vond, waarbij Indonesische en Chinese

communisten

communisten samenspanden om de regering ten val te brengen. Een van de aanvoerders daarvan was Sidik Kertapati van de progressieve fractie. Hij zou echter zijn doel niet hebben kunnen verwezenlijken zonder de steun van Sidik Djojosukarto van de PNI.

Thans, precies een jaar later is Sidik Kertapati gearresteerd omdat hij, aldus Waktu, een leider is geweest van de communistische Bambu Runtjing benden. Indien men deze twee gebeurtenissen, waar een jaar tussen ligt, met elkaar in verband brengt, is men toch wel geneigd de procureur-generaal te vragen naar de communischtische achtergrond van de regering Wilopo, aldus Waktu.

Dit blad wijst er verder op, dat Sidik Djojosukarto een aanhanger is van het Marxisme. Dit betekent, dat hij tegen het buitenlandse kapitaal is, tegen het imperialisme, enz. Deze zelfde Sidik Djojosukarto heeft echter op 20 April j.l. voor een notaris een naamloze vennootschap doen bekrachtigen, de n.v. Interkertas, waarvan behalve Sidik Djojosukarto, ook mr R.Sundoro Budhyarto Martoatmodjo en mr R.Achmad Subardjo aandeelhouders zijn, terwijl de helft van het kapitaal, zijnde rp. 250.000.- van de rp. 500.000.- door Sidik Djojosukarto gefourneerd werd. Waktu verbaast zich hierover, gezien het feit, dat een n.v. een zuivere uiting van het liberalisme is. Voorts verbaast Waktu zich erover, dat Sidik in deze samengaat met mr Subardjo, wiens felle tegenstander hij was in de kwestie van het verdrag van San Francisco. Tenslotte verbaast Waktu zich er ook nog over, dat de aanvraag van Sidik voor de oprichting van deze n.v. binnen tien dagen door het ministerie van justitie afgehandeld is, terwijl door anderen daar minstens een half jaar op moet worden gewacht.

De zuiveringsacties in Midden-Java

SEMARANG, 29 Mei (P.I. Aneta) -

Het militaire commando in Midden-Java deelt mede, dat in het eerste kwartaal van 1954 de benden in het gebied van Tritungal 227 man hebben verloren. Het aantal doden bedroeg 156; 137 bendeleden werden gevangen genomen. 60 hebben zich overgegeven, 20 werden er zwaar- en 4 licht gewond. Een grote hoeveelheid wapens en goederen werd door leger, politie en desawacht buitgemaakt. Bijna 70 schuilplaatsen van de benden werden vernietigd.

Het leger, de politie en de bevolking hadden 175 doden in deze periode. De benden staken 330 huizen in brand. Voorts werden bijna 500 stuks vee geroofd, alsmede levensmiddelen tot een waarden van meer dan rp. 60.000.-.

De rubberverwerkende industrie in Indonesie

DJAKARTA, 20 Mei (P.I.Aneta) - Eerst na de tweede wereldoorlog is er in Indonesie eigenlijk sprake geweest van het bestaan van een rubberverwerkende industrie. Deze nieuwe industrietak bevindt zich thans dan ook nog in het groeistadium. Een stadium, waarin de moeilijkheden die moeten worden overwonnen, vele zijn.

Kapitaal, grote afhankelijkheid van het buitenland bij de voorziening van grondstoffen, te kort aan machinerieën die aan de bedrijfseisen voldoen, arbeidsonrust en het ontbreken van een organisatie die rubbertechnische en -technologische voorlichting geeft, vormen de belangrijkste klippen die de jonge industrie heeft te omzeilen.

De Persatuan Perusahaan Pengerdjakan Karet, de organisatie waarbij het merendeel van de rubberverwerkende bedrijven is aangesloten, tracht haar leden zoveel mogelijk met raad en daad bij te staan om de kinderziekten te boven te komen.

"Een rubberverwerkende industrie heeft in Indonesie zeker recht van bestaan", zo verklaarde men in kringen van deze industrietak aan P.I.Aneta. "Indonesie produceert grote hoeveelheden rubber en consumeert vele rubberwaren en goederen die hierdoor zouden kunnen worden vervangen. Een van de voorwaarden voor een industrie is immers, dat er voor de gerede producten voldoende afzetmarkten bestaan", zo liet men hierop volgen. Deze afzetmarkt is voor de leden van de Persatuan Perusahaan Pengerdjakan Karet nog bepaald tot het binnenland. De Indonesische rubberverwerkende industrie kan daarbij nog niet alle sectoren van de binnenlandse consumptie bevredigen. Desondanks wordt het belang van het verkennen van andere markten niet onderschat.

Verschillende factoren zijn op de binnenlandse markt van invloed. Deze factoren zouden in twee groepen kunnen worden ingedeeld.

1. historisch ontstane factoren en
2. niet-historisch ontstane factoren.

Tot de historisch gegroeide factoren zou men dan die factoren willen rekenen, die in de koloniale tijd zijn ontstaan en zich in deze tijd hebben ontwikkeld. De productie bepaalde zich in die tijd hoofdzakelijk tot de agrarische sector. Het gevolg hiervan was, dat de volksconsumptie op een laag peil kwam te staan. Het Indonesische volk laat in vergelijking met andere volkeren, nog vele behoeften onbevredigd. De behoefte aan industriële eindproducten werd door de import bevredigd. Hiervoor is in de loop der jaren een groot importapparaat opgebouwd, dat dikwijls ook beschikte over wijdvertakte distributieorganen. Dit importapparaat zal zich van nature geroepen voelen, zich te verzetten tegen elke ontwikkeling, die een bedreiging van zijn bestaan inhoudt. De importeurs hebben bovendien de wind mee gehad, omdat de volledig ontwikkelde buitenlandse industrieën als regel nog makkelijker en degelijker produceren dan de Indonesische.

In Indonesie geeft de consument dan ook nog dikwijls de voorkeur aan buitenlandse fabrikaten, bij de bevrediging van zijn behoeften.

Als niet-historische factoren noemde men P.I.Aneta bijvoorbeeld de nog steedsstijgende kosten van het levensonderhoud, waardoor de koopkracht afneemt, de concurrentie die wordt ondervonden van de vele "would be" bedrijfjes die in verschillende plaatsen zijn opgericht. Deze bestaan vooral uit vulcaniseerinrichtingen, die goedkoper produceren, doch zich minder op de qualiteit richten.

Deze veroorzaken in verschillende sectoren van de rubberverwerkende industrie een groter aanbod. Tenslotte noemde men dan de bezuiniging die de overheid doorvoert bij de aanschaf van goederen waarin rubber is verwerkt, als een niethistorische factor, die evenals de historische factoren moeilijkheden vormen, waarmede de jonge industrietak heeft te kampen.

Verruiming binnenlandse afzet

De binnenlandse afzetmarkt zou, volgens vooraanstaande figuren uit de rubberverwerkende industrie, kunnen worden verruimd door een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om bestaande behoeften waarin nog niet door rubberwaren wordt voorzien, door deze waren te doen bevredigen.

Men denkt hierbij bijvoorbeeld aan betjakzittingen, matrassen voor ziekenhuizen, bidmatjes, enz.

Voorts

Voorts door de import te weren van goederen, die in Indonesie van rubber kunnen worden vervaardigd. Hiermede is reeds lang geleden een aanvang gemaakt, doch de geboekte resultaten kunnen nog niet bevredigend worden genoemd. Als redenen hiervan noemde men ondermeer, dat goederen die eveneens concurreren tegen de Indonesische rubberwaren, zoals elastieke verpakkingsbandjes, celluloid rijwielhandvaten, enz., nog steeds werden geimporteerd. Ook scheen er nog geen nauwkeurige periodieke controle mogelijk te zijn op de afgegeven deviezenvergunningen. De invoerstatistieken achtte men niet aan het gestelde doel te voldoen. Tenslotte vond men, dat de Komisi Koordinasi Politik Industri Impor te hoge eisen stelt aan de spreiding en de continuiteit van de afzet van het binnenlandse fabrikaat. Te weinig zou nog in beschouwing worden genomen, dat de Indonesische industrie onder zwaardere omstandigheden produceert dan de buitenlandse. Bij de beoordeling of de import van een artikel moet worden geweerd, zouden eisen moeten worden gesteld met betrekking tot qualiteit, quantiteit enprijs, die op binnenlands niveau liggen.

Vervolgens noemde men nog als mogelijkheden voor een ruimere binnenlandse afzetmarkt het onderhouden van geregelde contacten met potentiële afnemers, het zoveel mogelijk plaatsen van overheidsorders bij Indonesische industrieën, het propageren van het Indonesische fabrikaat, het vergemakkelijken van een orientatie op het gebied van Indonesische bedrijven en de artikelen die deze kunnen fabriceren en door er bij de regering op aan te dringen bij het aangaan vanhandelsverdragen met het buitenland meer rekening te houden met de groei van de Indonesische rubberindustrie en dus ook met de vergroting van de productiemogelijkheden op rubbergebied.

Solidrubber

De Indonesische rubberverwerkende industrie bestaat hoofdzakelijk uit bedrijven waarin solidrubber wordt verwerkt. Deze solidrubberverwerkende bedrijven zijn zoals overal ter wereld, kapitaal-intensief. Veel geld is voor deze bedrijven nodig. Nauw hangthiermede de noodzakelijke aanschaf van machinerieën samen, waarmede tevens de productiecapaciteit wordt bepaald.

Deze machinerieën moeten grotendeels nog worden geimporteerd, aangezien de in het binnenland vervaardigde machines veelal niet aan hoge bedrijfseisen voldoen.

Met deze omstandigheid rijzen tevens weer de moeilijkheden van de hoge aanschafprijs en de langdurige importprocedure. Bovendien zijn de levertijden uit bijvoorbeeld West-Duitsland zeer lang. Deze belopen bijna een jaar. Hierdoor worden grote bedragen gedurende lange tijd aan de circulatie van het ondernemingskapitaal onttrokken. De ondernemer ontvangt in deze tijd geen tegenprestatie in de vorm productie of rente.

Als mogelijkheden om hieraan zoveel mogelijk tegemoet te komen noemde men P.I.Aneta ondermeer het verkorten van de invoerprocedure, en het stichten van een fonds waaruit de importen gedeeltelijk of geheel kunnen worden gefinancierd.

De invoerprocedure achtte men vooral te vereenvoudigen door een verkorting van de deviezenprocedure, die thans enkele maanden in beslag neemt. De uit het fonds voor importen verstrekte gelden, zouden in gedeelten door de ondernemerskunnen worden terugbetaald. Dit systeem wordt ondermeer reeds toegepast bij de aankoop van dieselaggregaten voor stroomopwekking.

Grond- en hulpstoffen

Het rubberverwerkend bedrijf heeft naast de in Indonesie bereide rubber nog 25 andere grond- en hulpstoffen nodig, bijvoorbeeld versnellers, antioxydanten, kleurstoffen, dispergeermiddelen, stabilisatoren, ammoniumchloride, ammoniumbicarbonaat, bariumsulfaat, carbon blacks, krijt, calciumchloride, gips, lithopone, magnesiumoxyde, pinetar, kaoline, China-(Dixie)-Clay, titaanoxyde, talkpoeder, witte factis, ijzeroxyde, zinkwit, zwavel, ducks, ventielen.

Het merendeel van deze stoffen moet nog worden geimporteerd. Vele fabrikanten moesten daarbij ondervinden, dat ook de invoer van deze materialen dikwijls te wensen overlaat, zodat de continuiteit in de productie vaak ernstig wordt bedreigd. Ook hiervan moet de oorzaak vooral worden gezocht in de langdurige deviezenprocedure.

Het

Het is daarom voor Indonesie zeker van belang te onderzoeken, welke hulpstoffen voor deze industrie in het eigen land kunnen worden vervaardigd.

Eigen bronnen

Van enkele hulpstoffen staat reeds vast, dat deze in het eigen land kunnen worden opgebracht. Carbon blacks bijvoorbeeld, worden als versterkende vulstof veel gebruikt bij de fabricage van buitenbanden en technische rubberwaren. De BPM nam reeds geslaagde proeven met de bereiding ervan. De proeven zijn echter op allerhande moeilijkheden gestuit en stop gezet. De hulpstof krijt wordt aangetroffen in west, midden en oost Java, waarbij oost Java beschikt over een reserverol van 7,5 millioen ton.

Met een eenvoudige apparatuur is dit krijt geschikt te maken voor de rubberverwerkende industrie. Kaoline is eveneens in Indonesie verkrijgbaar. China-(Dixie)-clay is een speciale gezuiverde kaolinesoort, die mogelijk is te bereiden uit de Bangkakaoline. Titaanoxyde, dat ook een onmisbare grondstof is voor de verfindustrie, komt voor in de ijzerertsen in Djampang (west Java), met een gemiddelde van 15% en bij een reserve van 9.000.000 ton erts. De vraag is nu, of de winning hiervan economisch verantwoord is.

De witte factis is een chemische verbinding van plantaardige olie en zwavel en dus locaal te bereiden, indien de apparatuur hiervoor wordt aangeschaft. Tenslotte vormt dan ook zwavel een onontbeerlijke grondstof voor de rubberverwerkende- en chemische industrie.

Zwavel komt voor op Java in poedervorm en als modderzwavel met 30-70% zwavel. De reserve wordt getaxeerd op 600.000 ton op Java, ongeveer 250.000 ton op Sumatra en circa 150.000 ton op Celebes.

Arbeid

In verband met de arbeidsfactor als moeilijkheid waarmede men in de rubberverwerkende industrie nog heeft te kampen, verklaarden P.I.Aneta's zegslieden, dat in te veel bedrijven de opvoering van de productie en van de qualiteit van de producten nog wordt gestremd door de slechte invloeden die in de laatste jaren van deze factor zijn uitgegaan.

Voor een deel achtte men dit te moeten toeschrijven aan de onbekendheid van de arbeider met diens rechten en verplichtingen, zoals deze voortvloeien uit de arbeidsverhouding.

De continuiteit van de productie mag niet in gevaar worden gebracht. Voorts moet de beloning van de arbeid in reële verhouding staan tot de geleverde werkprestatie. Het kostenniveau in het bedrijf moet zodanig liggen, dat er winst kan worden gemaakt, enz. Een degelijke voorlichting hierover wordt daarom gewenst geacht, een voorlichting die van regeringswege zou kunnen worden geentameerd.

Exclusief de werkers in overheidsdiensten, wordt het aantal tot de arbeidende klasse behorende Indonesiers thans geraamd op 6.000.000.

Organisaties

Tenslotte deelde men in deze kringen van de rubberverwerkende industrie mede, dat er een organisatie nodig is, waarop de nationale bedrijven kunnen terugvallen. Een organisatie die de rubberartikelen van de bedrijven keurt en aan de hand van de keuringsresultaten adviezen verstrekt. Die verder gegevens verzamelt over de specificaties en algemene receptuur voor de fabricage van rubberartikelen.

Ook het aanpassen van West-Europese en Amerikaanse specificaties en algemene receptuur aan de Indonesische omstandigheden is daartoe nodig. De organisatie zou naar mogelijkheden kunnen zoeken om de nu nog geimporteerde grondstoffen als zwavel, roetsoorten, versnellers, enz. in Indonesie te vervaardigen. En tenslotte zou de organisatie vaktechnische voorlichting kunnen geven over de verwerking van rubber.

Het secretariaat van de Persatuan Perusahaan2 Pengerdjakan Karet is reeds begonnen met de opzet van een "rubberbibliotheek". Aan schriftelijke cursussen kan, ondanks de grote behoefte, nog niet worden gedacht, omdat deze cursussen te veel administratieve werkzaamheden met zich meebrengen, waarvoor geen personeel beschikbaar is.

Het

Het INIRO wordt met zijn werkzaamheden niet afdoende gevonden. Men wees er bovendien op, dat dit een organisatie is van rubberproducenten. Als voorbeeld van een voorlichtingsorganisatie noemde men het rubberinstituut TNO te Delft, dat als overheidsinstelling zich in Nederland op dit terrein beweegt.

Copraverkoop centraal in Djakarta

DJAKARTA, 19 Mei (P.I.Aneta) - Met ingang van 25 Mei zal de verkoopafdeling van het Amsterdamse kantoor van Jajasan Kopra worden opgeheven. Vanaf die datum zullen alle contracten voor het leveren van copra centraal in Djakarta op het hoofdkantoor van de Jajasan Kopra worden afgesloten. De directie van de Jajasan Kopra heeft deze stap gedaan omdat in de veranderde omstandigheden de methode, die reeds enkele jaren werd gevolgd niet meer voldeed. Het is een logische ontwikkeling, dat hoe langer hoe meer de export van nationale producten zal gaan in samenwerking met en door de kanalen van de nationale handel. De verkoop via het Amsterdamse kantoor liep in feite voor ruim 90% via buitenlandse makelaars. Hieraan was de consequentie verbonden, dat de courtage, die de makelaar ontvangt, in buitenlandse valuta moest worden betaald. De ongunstige toestand van het deviezenfonds maken de uiterste zuinigheid met het besteden van buitenlandse betaalmiddelen noodzakelijk. Het verplaatsen van het centrum van de verkoopactiviteit naar Djakarta zal een verminderde uitgave van deviezen tot gevolg hebben, want van nu af aan worden de premies gedeeltelijk in rupiahs betaald.

Het geheel past in het kader van de Regeringspolitiek om het nationale handelsapparaat meer en meer in te schakelen, niet alleen in de invoer, maar ook in de verkoop van de exportproducten in het buitenland.

Stichtingen voor de klein-industrie

SEMARANG, 18 Mei (P.I.Aneta) - Het ministerie van economische zaken heeft een schrijven doen uitgaan, waarin medegedeeld wordt, dat in elke provincie, inbegrepen de daerah istimewa Jogja en de kotapradja Djakarta Raya, een Jajasan Pusat Induk Perindustrian Ketjil (moederorganisatie voor de klein-industrie) zal worden opgericht. Er zullen dus 12 stichtingen in het leven worden geroepen, die de diverse werkzaamheden in de klein-industrie zullen regelen. Deze stichtingen worden opgericht in afwachting van het bestaan van een coöperatie voor de klein-industrie. De taak van de stichting is het regelen van de voorverwerking [illegible] van de benodigde grondstoffen, de eindproductie, de mechanisatie, de opbrengsten enz., waardoor de werkwijze van de klein-industrie dat van de grote bedrijven nabij komt. Met de oprichting van de stichting wordt, naast het tot bloei brengen van de klein-industrie ook gestreefd naar een decentralisatie. Als voorzitter van deze stichting zal optreden een lid van de DPD, die aangewezen wordt door de DPD of indien er geen DPD door het daerahhoofd zelf. De waarnemend voorzitter wordt aangewezen door het Daerahhoofd terwijl de leden bestaan uit de inspecteur van de Perekonomian Umum ter plaatse, de inspecteur van de coöperatie ter plaatse en het hoofd van de provinciale dienst voor de industrie.

Onderhoud met mr G.J.A.Veling

BANDUNG, 19 Mei (P.I.Aneta) - Het Bandungse dagblad P i k i r a n R a k - j a t heeft drie vragen gesteld aan de aftredende Nederlandse Commissaris te Bandung, mr G.J.A.Veling, die Vrijdag naar Australie is vertrokken om daar een nieuwe functie te bekleden.

Op de eerste vraag, welke belangen Australie in West-Irian heeft, zei de vertrekkende commissaris, niet competent te zijn zijn opinie daarover te verkondigen, omdat de kwestie immers gelegen is buiten het terrein van zijn consulaire werkzaamheden.

De tweede vraag luidde: "Welke is, naar Uw mening, de weg, die gevolgd kan worden, om de Indo-kwestie (Indo-Nederlanders, t.w. zij, die geen warganegara van Indonesie zijn) in Indonesie op te lossen?"

Antwoord: "Indien U met de Indo-kwestie bedoelt het gehele complex van moeilijkheden, zowel geestelijk als materieel, welke thans ondervonden worden door de door U genoemde groepen in Indonesie, zou ik willen zeggen, dat de oplossing van die kwestie voor een deel afhangt van hun aanpassingsvermogen zelf aan de omstandigheid, die door de Indonesische maatschappij aan hen wordt aangeboden.

In dit opzicht dienen wij onderscheid te maken tussen de oude en de jonge generatie. De eerste groep heeft nog dikwijls - hoewel niet veel - een functie in de gemeenschap in dit land. Zolang zij geen werk hebben, is de steun, die door de Nederlandse regering verleend wordt in het kader van de sociale regelingen, voldoende om in hun belangrijkste dagelijkse behoeften te kunnen voorzien.

Ten aanzien van de jonge generatie kan ik zeggen, dat, indien zij ijverig studeren en een grote wil hebben om vooruit te gaan, zodat zij in staat zijn de kennis, die zij nodig hebben te vergaren, er later zeker een plaats voor hen beschikbaar zal zijn in de maatschappij".

Kapitaal

De derde vraag luidde: "Zullen de Nederlandse ondernemers hun kapitaal in Indonesie verminderen of vermeerderen?" (Deze vraag werd gesteld in verband met berichten, als zouden vele investeerders hun kapitaal uit Indonesie willen terugtrekken om het in een ander, veiliger, deel van de wereld, zoals bijvoorbeeld Afrika te beleggen).

Het antwoord van mr Ve ling luidde: In de eerste plaats zou ik willen zeggen, dat de ondernemers zelf bepalen of zij hunkapitaal al dan niet in het buitenland investeren, waarbij zij dan in overweging nemen welke mogelijkheden er voor hen bestaan zowel nu als in de toekomst. In dit verband heeft het Nederlandse kapitaal een internationale orientatie. De kwestie is dus: zijn de omstandigheden in een bepaald land en in een bepaalde periode zodanig, dat er voldoende zekerheid bestaat om er kapitaal te investeren? Indien dit zo is en indien er inderdaad mogelijkheid bestaat om een redelijke winst te behalen, dan zullen de ondernemers zeker gebruik maken van die omstandigheden."

Desgevraagd zei mr Veling verder: "De schoonheid van de natuur in West-Java zal steeds in mijn herinnering blijven voortleven. Ook de ijver en de arbeidsvreugde bij de bevolking. Ik bewonder vele Indonesiers, die met grote ernst een zware taak vervullen. De persoonlijke verhoudingen tussen Nederlanders hier en de Indonesische maatschappij trekken zeer mijn aandacht. Deze verhoudingen zijn zeer bevredigend.

In de huidige wereld, waar de grenzenhoe langer hoe vager worden, is de houding van elkaar waarderen en elkaar respecteren tussen de mensen onderling hoe langer hoe belangrijker. Mijn contact met Indonesiers, die hun regering vertegenwoordigen zullen alsmijn mooiste herinneringen voort blijven leven. En op het ogenblik dat ik dit land zal verlaten, spreek ik de hoop uit, dat dit land een gouden toekomst tegemoet moge gaan."

Minister Iskaq over economische politiek

SURABAJA, 21 Mei (P.I.Aneta) - Woensdagavond heeft de minister van economische zaken, mr Iskaq Tjokrohadisurjo in Surabaja voor leden en genodigden van Dewan Ekonomi Indonesie Surabaja een uiteenzetting gegeven van de economische politiek van de regering.

Na een kort openingswoord van de heer Sumarna, voorzitter van de Dewan Ekonomi begon minister Iskaq zijn uiteenzettingmet te verklaren, dat het doel van de regering is de totstandkoming van een nationale economie.

De pogingen van de regering bij de omzetting van de koloniale economie zijn gericht op het vormen van een sterke nationale middenstand. Moeilijkheden, die zich bij deze structuurverandering voordoen, vinden hun oorzaak o.a. in het feit, dat hier nooit een industrie is opgebouwd, omdat het voordeliger was om de kolonie te maken tot een winstgevende markt voor in Nederland vervaardigde goederen. Een andere moeilijkheid is de huidige deviezenpositie van Indonesie. Hiermede hangt weer samen de gouddekking van de Bank Indonesia, die niet beneden 20% mag gaan, wil aan de wet worden voldaan. De minister achtte de gouddekking in feite niet nodig en een overblijfsel uit de tijd van de gouden standaard. In Canada b.v. is de gouddekking niet vereist.

De gouddekking is thans 20.3% en bij daling zal een andere regeling getroffen moeten worden. Pogingen om die verdere daling te voorkomen, worden voornamelijk gezocht in een verhoging van de export.

Voorts is een nieuwe regeling getroffen bij de deviezenverkoop voornamelijk om een betere controle te verkrijgen op de uitgifte van deviezenvergunningen. Importslips dienen nu gecontrasigneerd te worden door de Bank Indonesia. Bovendien zal de import verminderd moeten worden, doch de goederenvoorziening is in Indonesie voor de eerstvolgende twee of drie maanden ruim voldoende.

Middenstand

Om een sterke middenstand op te bouwen is thans opgericht een Panitia Kerdja Import Export ter bevordering van de samenwerking tussen de regering en de ondernemers. In geheel Indonesie zijn thans geregistreerd 6.000 importeurs, waarvan 2.000 van vreemde nationaliteit. Dit grote aantal leidt tot versplintering van de beschikbare deviezenvoorraad. De regering ziet voorts belangrijke voordelen in een inkoopcentrale voor de import en het charteren van schepen voor het transporteren van te importeren goederen.

Als verdere maatregelen om te komen tot een nationale economie noemde de minister verder een regeling voor zelf importerende bedrijven om bepaalde goederen te importeren via de nationale importeurs en een verandering in het distributieapparaat van de grote buitenlandse bedrijven, dat in nationale handen dient te komen. Daarover was bereids een circulaire uitgezonden. De minister ziet in deze distributie een goede mogelijkheid voor de opbouw van eenkrachtige middenstand.

Industrie

De minister wees voorts op de mogelijkheden geboden op het gebied van de industrie. Hij raadde aan om niet slechts de ogen te richten op de import, waarvan de mogelijkheden in verband met de verslechterende deviezenpositie als gevolg daarvan de verminderde import, beperkt zijn. De industrie trekt nog te weinig belangstel ing. De regering zelf biedt hulp waar mogelijk en voor elke op te bouwen industrie kan de aandacht gevraagd worden van de Djawatan Perindustri-n. Zelf gefabriceerde goederen betekenen deviezenbesparing door importvermindering.

Vragen

Na de uiteenzetting van de minister werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen. Hiervan werd een druk gebruik gemaakt. Op een vraag, waarom nog geen deviezen aan middenstanders in Surabaja waren verstrekt antwoordde de minister, dat van de beschikbare deviezen altijd een bepaald bedrag werd uitgetrokken voor de middenstand, waarvan dan elke stad weer een bepaald deel kreeg. Hij zegde een onderzoek in deze kwestie toe.

De beschikbare deviezen, waarvan bij de overname van het ministerie door

mr

mr Iskaq 75% naar vreemde bedrijven ging en 25% gereserveerd was voor de nationale ondernemers, worden thans verdeeld in de omgekeerde verhouding: 75% nationale en 25% voor vreemde.

Minister Iskaq besprak voorts de moeilijkheden bij het KPUI, dat een voortzetting is van het vroegere C.K.I., dat bestond uit employees van importzaken onder een regeringsambtenaar als hoofd. Deze ambtenaar kon een salaris hebben, dat veel lager was dan dat van zijn ondergeschikte. Aan deze toestand is een eind gemaakt. Doch het kantoor werkt met veel te weinig personeel, om aan de wantoestanden die er rond de import heersen een einde te maken.

De minister onthulde tenslotte nog, dat een andere methode voor de allocatie bij import in voorbereiding is. Mogelijk zal dan de allocatie geschieden via inschrijving aan de laagste inschrijver, waardoor versplintering van het beschikbare deviezenbedrag zoals thans gebeurt door verdeling onder a l l e daarvoor in aanmerking komende importeurs, wordt voorkomen.

Minister van landbouw over grondenvraagstuk

DJAKARTA, 22 Mei (P.I.Aneta) - De minister van landbouw, Moh.Hanafiah, verklaarde tegenover P.I.Aneta, dat het plan van de regering om de agrarische wetten te wijzigen niet vlot verloopt wegens het gebrek aan deskundigen op agrarisch gebied. De bedoeling is een agrarische wet op te stellen, die overeenkomt met de onafhankelijkheid van Indonesie. Het is echter moeilijk om alle bepalingen uit de oude tijd op te heffen.

Tijdens het gesprek zei minister Hanafiah voorts, dat als er door de regering geen beschermende maatregelen worden genomen, veel gronden in handen zullen vallen van buitenlanders. De Indonesiers zijn dikwijls door financiele moeilijkheden gedwongen om grond aan buitenlanders te verkopen.

De regering heeft verschillende wetten uitgevaardigd, die het moeilijk maken om grond aan buitenlanders te verkopen, maar dikwijls vindt men allerlei manieren om deze bepalingen te ontduiken, z oals bijv. met het "stroman" systeem.

Wat de erfpacht betreft, zei minister Hanafiah, dat in principe die gronden, die niet meer door de rechthebbenden worden gebruikt, terugvallen aan de regering. Vroeger verstrekte de Nederlandse regering erfpacht gronden voor de kleine landbouw aan de Indo-Europeanen.

Over de onwettige occupatie van de HVA-gronden in Kediri, zei de minister, dat deze kwestie zeer moeilijk is op te lossen, aangezien er tot nu toe sinds vijf jaren niets aan is gedaan.

In Kediri heeft de HVA concessierecht voor 16.500 ha grond, waarvan 12.000ha door de bevolking in gebruik is genomen. De resterende 4.500 ha willen de occupanten nu ook nog bezetten. In verband hiermede is met behulp van de militaire macht ingegrepen teneinde deze ongeregelde occupatie een halt toe te roepen.

De militaire maatregelen zijn gebaseerd op de SOB-bepalingen, aangezien de occupanten door hun optreden de veiligheid verstoren.

Tot slot zei minister Hanafiah, dat de regering doorgaat met het zoeken naar een bevredigende oplossing van deze grondenkwesties.

Nieuwe bank in Semarang

SEMARANG, 21 Mei (P.I.Aneta) - De kortgeleden in Semarang opgerichte Badan Permusjawaratan Pengusaha2 Nasional, op initiatief van de Gabid en Ikendo, heeft thans plannen opgesteld om een bank ter stede op te richten. Dit lichaam telt 63 leden en heeft dezer dagen een delegatie naar Djakarta gestuurd voor een bijeenkomst met de minister van economische zaken. Voor de op te richten bank dient elk lid een bedrag van Rp. 20.000.- te storten voor het bijeen krijgen van een stootkapitaal. De bank zal er naar streven de leden op makkelijke wijze kapitaal te verstrekken voor handelsdoeleinden.

Financieel-economisch weekoverzicht

DJAKARTA, 22 Mei (P.I.Aneta) - Opnieuw is in de afgelopen week het licht gevallen op het streven van Indonesie naar een nationale economische structuur. De minister van economische zaken, mr Iskaq Tjokrohadisurjo, deed een dringend beroep op de producerende bedrijven, de verkoop van hun producten zo spoedig mogelijk geheel in handen te leggen van Indonesische handelaren.

De minister tracht hiermede tevens de nationale middenstand, vooral in de distributiehandel, tot bloei te brengen.

Het beroep kwam in de bedrijfssector niet als een verrassing. In industriële kringen verklaarde men in principe volledig te kunnen instemmen met de situatie, waarin de distributie van de productie van de Indonesische industrie over de Indonesische handel loopt. Daartegenover zeide men echter ook, niet blind te kunnen zijn voor de gevaren die zijn verbonden aan een geforceerde omschakeling. Men wees er in deze kringen ondermeer op, dat een stroef lopend distributieapparaat ongetwijfeld een ongunstige weerslag zal hebben op de producerende bedrijven. In Indonesische handelskringen meende men, dat ondanks de moeilijkheden die de omschakeling thans nog vooral door gebrek aan kapitaal en het ontbreken van wijdvertakte distributieorganisaties in de weg staan, deze niet steeds moet worden uitgesteld.

In kringen van de grote buitenlandse importeurs vormden vooral de consequenties die aan de omschakeling voor hun vastzitten, het onderwerp van vele gesprekken. De omvangrijke distributieapparaten die deze importeursin de loop va tientallen jaren opzetten, zijn voor hun tot de belangrijkste bronnen van inkomsten geworden, sedert de stopzetting van een groot deel van de importlicenties.

In de exportsector kwam de directie van de Djajasan Kopra tot een maatregel, die in het kader valt van het beroep van mr Iskaq Tjokrohadisurjo. De directie van het coprafonds besloot met ingang van 25 Mei de verkoopafdeling van haar kantoor in Amsterdam op te heffen. De grondgedachte tot het besluit was om de export van de nationale producten steedsmeer te laten gaan in samenwerking met en door de kanalen van de nationale handel. Over een herorientatie van de Indonesische handelspolitiek sprak verder de directeur van het Staatsplanningbureau ir Djuanda.

Ir Djuanda, haalde daarbij ondermeer aan, dat de Indonesische handelspolitiek in de toekomst minder zal zijn gericht op de westelijke landen. Er zal meer worden gestreefd naar economische samenwerking met de Aziatische buurstaten. De Aziatische landen hebben over het algemeen wel dezelfde exportproducten, doch er kan in een bepaald land een overvloed zijn aan een bepaald product, waaraan juist in een der buurstaten een tekort is.

In deze lijn meende men in handelskringen ook de besprekingen te moeten zien, die de missie van de Dewan Ekonomi Indonesia Pusat binnenkort in Tokio zal voeren.

Men wees er daarnaast evenwel op, dat de herorientatie geenszins betekent, dat de rol van de westelijke landen in de toekomst volledig zal zijn uitgespeeld, op het gebied van de handel. De besprekingen die thans in Djakarta gaande zijn tussen Indonesie en handelsdelegaties uit Roemenie en Frankrijk, vormen er trouwens ook een bewijs voor, voegde men hieraan toe.

Tenslotte ging in Colombo de International Rubber Study Group uiteen, zonder tot resultaten te zijn gekomen over speciale maatregelen die genomen zouden kunnen worden om de situatie op de wereldrubbermarkten te stabiliseren.Een lichtpuntje vormde slechts de accoordverklaring van de Amerikaanse gedelegeerde, zijn regering het verzoek van enkele leden van de studiegroep tot verhoging van de prijs van GR-S synthetische rubber te zullen voorleggen. Vooral in rubberkringen in Malakka is de toezegging van de afgevaardigde van de Verenigde Staten met vreugde ontvangen. Men sprak in deze kringen tegelijkertijd echter zijn grote teleurstelling uit over het feit, dat de besprekingen in Colombo wat haar zwaartepunt betreft op niets zijn uitgelopen.